

Handleplaner til revisionsberetning vedrørende revision af årsregnskabet 2023

Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året		Gives til
Nr. 1	Bilagskontrol	Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen, Økonomiforvaltningen
Nr. 2	Ibrugtagningstilladelser på it-systemer	Forvaltningerne
Nr. 3	Privilegerede brugere (NY)	Økonomiforvaltningen
Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet		
Nr. 4	Revision af balancen	Forvaltningerne
Nr. 5	Igangværende anlægsprojekter	Teknik- og Miljøforvaltningen, Økonomiforvaltningen
Nr. 6	Takstberegning Servicelovens §§ 109 og 110	Socialforvaltningen
Nr. 7	Beboermidler SOF	Socialforvaltningen
Nr. 8	Brugerstyring og ledelsestilsyn med brugerautorisationer (NY)	Forvaltningerne
Nr. 9	Erhvervslejemål KFF (NY)	Kultur- og Fritidsforvaltningen
Nr. 10	Egenbetaling (NY)	Socialforvaltningen

Revisionsbemærkning nr. 1: Bilagskontrol	
Gives til	Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen, Økonomiforvaltningen
<p>Observationer og risici:</p> <p>Vi har i lighed med sidste år foretaget en gennemgang af et væsentligt større antal bilag for at vurdere, hvorvidt der er fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer.</p> <p>Den udførte stikprøve har omfattet alle forvaltningerne.</p> <p>Stikprøven har udgjort 384 bilag suppleret med en særlig bilagskontrol rettet mod KFF, fordelt på følgende typer af betalinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Udlæg ▶ Dankort/kundekort ▶ E-faktura ▶ Rammeordre ▶ Indkøbsordre. <p>En forudsætning for at god regnskabsskik er efterlevet, og at kontrolmiljøet vedrørende betalinger er effektivt, er, at rekvirenten vedlægger tilstrækkelig dokumentation, så 2.-godkender har adgang til et fyldestgørende regnskabsmateriale.</p> <p>Manglende dokumentation øger også risikoen for, at besvigelser kan holdes skjult, såfremt det ikke er muligt at påse, hvilke ydelser m.v. fakturaen reelt dækker.</p> <p>Opfølgning 2023</p> <p>Den udførte kontrol viser, at der fortsat er flere fejl og mangler i bilagshåndteringen, som væsentligst kan henføres til indkøb ved brug af dankort og refusion af udlæg.</p> <p>ØKF, TMF og SUF har væsentligst udfordringer med manglende oplysning omkring formål og deltagere.</p>	

KFF, SOF og BUF har udover udfordringer med manglende oplysning omkring formål og deltagere ligeledes mangler i forhold til tilstrækkelig dokumentation for de foretagne indkøb.

Resultaterne af forvaltningernes egenkontrol er i al væsentlighed i overensstemmelse med revisionens observationer.

Revisionsbemærkning:	Berørt(e) forvaltning(er):
Vi henstiller, at der i forvaltningerne fortsat er ledelsesmæssigt fokus på effekten af de igangsatte handleplaner fra 2022, der skal medvirke til at sikre fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer.	Forvaltningerne

Handleplan august 2024	Opfølgning
<p>Teknik- og Miljøforvaltningen</p> <p>For at løfte kvaliteten i forbindelse med formåls- og deltager beskrivelse, har forvaltningen udarbejdet en handleplan med 4 overordnede indsatser.</p> <p>Følgende handlinger er fortsat i gang:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fuld gennemgang af bilagskontrol på udlæg, Eurocard og dankort i 1. og 2. kvartal med afrapportering til Direktionen med henblik på at få løftet kvaliteten og sikre en god praksis i TMF. Forventet afsluttet 3. kvartal 2024. 2. Løbende opfølgning på anvendelse af fælles forklæde i Kvantum i hele TMF på udlæg, der gør det obligatorisk at udfylde formål og deltagere på samtlige transaktioner. Forventet afsluttet 4. kvartal 2024. 3. Understøtte de igangsatte fælles initiativer, herunder udbredelse af "One-pager" med huskereglere for udgiftsbilag. Forventet afsluttet 4. kvartal 2024 4. Understøtte krav om udbredelse af obligatoriske e-læringskurser til relevante medarbejdere og chefer i TMF. Forventet afsluttet 4. kvartal 2024 <p>Deadline for samlet handleplan:</p> <p>Der er flere indsatser i handleplanen med indbyrdes afhængighed mhp. at højne niveauet til et tilfredsstillende niveau. Det forventes, at samtlige indsatser i handleplanen for håndtering af revisionsbemærkningen er afsluttet i 4. kvartal 2024</p>	<p>Teknik- og Miljøforvaltningen</p> <p>Forvaltningen har fulgt sin handleplan siden 2023. Sideløbende i 2024 har forvaltningen haft fokus på forbedring af formåls- og deltager beskrivelse i bilagsdokumentationen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fuld gennemgang af bilagskontrol for 1. kvartal 2024. Resultat af undersøgelsen var, at der stadig var for mange fejl i formål- og deltagebeskrivelse i udlæg. Resultat blev afrapporteret til direktionen. Handlingen er afsluttet. 2. Fuld gennemgang af bilagskontrol af 2. kvartal med afrapportering til Direktionen. Forventet foretaget primo juli med afrapportering i 3. kvartal 2024. 3. Løbende opfølgning på anvendelse af fælles forklæde i Kvantum i hele TMF på udlæg, der gør det obligatorisk at udfylde formål og deltagere på samtlige transaktioner. Indsatsen er ikke forankret i hele TMF endnu. Forventet afsluttet 4. kvartal 2024. 4. Tværgående samarbejde med KS om udbredelse af "One-pager" med huskereglere for udgiftsbilag er stadig i gang. Forventet afsluttet 4. kvartal 2024. 5. Tværgående samarbejde med KS om udbredelse af obligatoriske e-læringskurser til relevante medarbejdere og chefer i TMF er stadig i gang. Forventet afsluttet 4. kvartal 2024.

Revisionsbemærkning nr. 2: Ibrugtagningstilladelser på it-systemer	
Gives til	Forvaltningerne
Observationer og risici:	
<p>Af Forretningscirkulæret for it-anskaffelser, der er bindende for alle forvaltninger, fremgår det, at et nyt it-system skal sikkerhedsvurderes og have en ibrugtagningstilladelse, inden det idriftsættes. En sikkerhedsvurdering tager stilling til, at alle krav til informationssikkerhed og databeskyttelse er opfyldt. Hvis en ibrugtagningstilladelse ikke kan udstedes forud for idriftsættelsen, skal sagen behandles som uoverensstemmelse. Dette indebærer en eskalering til hhv. DCK og ITK, hvor der skal opnås enighed, hvis sagen ikke skal eskaleres yderligere til de relevante administrerende direktører, borgmestre og ultimativt til ØU. Det er</p>	

<p>forbundet med stor risiko for kommunen at idriftsætte et it-system uden en sikkerhedsvurdering og en ibrugtagningstilladelse.</p> <p>Koncern IT er i samarbejde med kommunens forvaltninger i gang med at håndtere de manglende ibrugtagningstilladelser.</p> <p>I 2022 kunne det konstateres, at der var blevet idriftsat et system, uden den nødvendige ibrugtagningstilladelse. Det medførte, at Koncern IT igangsatte en undersøgelse af, hvorvidt der var flere systemer, som var i ibrugtaget uden en ibrugtagningstilladelse. Koncern IT kunne konstatere, at der var yderligere 95 systemer, som var i drift, men uden en nødvendig ibrugtagningstilladelse.</p>	
<p>Opfølgning 2023</p> <p>De systemer, der blev identificeret i forbindelse med revisionsbemærkningen i 2022, er ifølge det oplyste håndteret, og Koncern-IT har i den forbindelse oplyst, at systemer ibrugtaget før 2018 først skal sikkerhedsvurderes, hvis der sker væsentlige ændringer. 17 systemer er derfor blevet undtaget sikkerhedsvurderingen.</p> <p>Det er konstateret, at der er, jf. oplysningerne i FISKK, 135 systemer, som er anskaffet før 1. november 2018, der ikke har en ibrugtagningsstatus, og at 16 systemer har en "ikke godkendt" status. Altså skulle systemerne ikke være i drift, fordi sikkerheden ikke har levet op til kommunens krav.</p>	
<p>Revisionsbemærkning:</p> <p>Det henstilles, at</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ de systemer, der ikke har en ibrugtagningsstatus, bliver gennemgået, og oplysningerne i FISKK bliver opdateret. 80 konti er kategoriseret 2 som "Afstemt til opfølgning" ▶ at der udføres en tilpasset sikkerhedsvurdering af systemer ibrugtaget før 2018, samt, ▶ at de systemer, der har status "ikke godkendt" eskaleres, jf. anskaffelsecirkulæret, og der træffes de nødvendige foranstaltninger, bl.a. om udfasning, idet disse, jf. kommunes regler, udgør en sikkerhedsrisiko. 	<p>Berørt(e) forvaltning(er):</p> <p>Forvaltningerne</p>
<p>Handleplan august 2024</p> <p>Teknik- og Miljøforvaltningen TMF følger de aktiviteter, som KIT har igangsat på baggrund af ovenstående revisionsbemærkninger.</p> <p>TMF har besluttet en handleplan, der ligger i forlængelse af disse aktiviteter.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opdatere oplysninger på systemer i FISKK uden ibrugtagningsstatus (maj 2024). <i>Indsats afsluttet maj 2024.</i> 2. Udføre kritikalitetsscoring for systemer udvalgt af KIT (Q3 2024). 3. Igangsætte sikkerhedsvurdering af systemer med kritikalitet 3 og 4 (efter den nye kritikalitetsscoring) i samarbejde med KIT (Q2 2025). 4. Igangsættelse af enten godkendelse eller udfasning af systemer med status 'ikke godkendt' i samarbejde med KIT (Q4 2024). <p>Deadline for samlet handleplan:</p> <p>Det forventes, at samtlige indsatser i handleplanen for håndtering af revisionsbemærkningen er afsluttet i 2. kvartal 2025</p>	<p>Opfølgning</p> <p>Teknik- og Miljøforvaltningen Ved næste opfølgning vil TMF følge op på at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kritikalitetsscoringen for de udvalgte systemer er igangsat. Forventet afsluttet 3. Q 2024 3. Sikkerhedsvurderingen af systemer med kritikalitet 3 og 4 er i proces. Forventet afsluttet 2. Q 2025 4. igangsættelsen af enten godkendelse eller udfasning af systemer med status 'ikke godkendt' er i proces. Forventet afsluttet 4. Q 2024

Revisionsbemærkning nr. 5: Igangværende anlægsprojekter	
Gives til	Teknik- og Miljøforvaltningen, Økonomiforvaltningen
<p>Observationer og risici:</p> <p>Jf. kommunens regler skal et anlægsprojekt være afsluttet og regnskabsaflagt senest med udgangen af regnskabsåret efter det år, anlægget er ibrugtaget, dog efter en eventuel 1-årsgennemgang er gennemført.</p> <p>Jf. budget- og regnskabssystem for kommuner fremgår det ligeledes, at der skal aflægges særskilt anlægsregnskab, når bruttoudgifterne udgør 2 mio. kr. eller derover. På baggrund af oplysninger fra forvaltningerne er det konstateret, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ TMF mangler at aflægge 103 anlægsregnskaber ▶ ØKF mangler at aflægge 2 anlægsregnskaber <p>for at efterleve kommunens regler om, at anlægsregnskaber skal være aflagt senest i regnskabsåret efter ibrugtagelsen.</p>	
Revisionsbemærkning:	Berørt(e) forvaltning(er):
Det henstilles, at lovgivning og kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber efterleves.	Teknik- og Miljøforvaltningen, Økonomiforvaltningen
Handleplan august 2024	Opfølgning
<p>Teknik- og Miljøforvaltningen</p> <p>Forvaltningens 2-årige handleplan vedrørende regnskabsaflægge af ikke -regnskabsaflagte anlægsregnskaber er stadig i gang og strækker sig frem til medio 2024.</p> <p>Forvaltningen har således arbejdet målrettet på at få regnskabsaflagt en pukkel af ca. 760 ikke-regnskabsaflagte anlægsprojekter ibrugtaget i perioden 2006-2022.</p> <p>Status er, at - af de ca. 760 ikke-regnskabsaflagte anlægsprojekter ibrugtaget i perioden 2006-2022, har forvaltningen medio 2024 regnskabsaflagt ca. 700 anlægsprojekter. Der resterer således ca. 60 anlægsprojekter, som fortsat er økonomisk aktive, og derfor ikke umiddelbart kan regnskabsaflægges.</p> <p>Status er blevet behandlet på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 17. juni 2024.</p> <p>Deadline for samlet handleplan:</p> <p>Det tilstræbes, at samtlige anlægsprojekter bliver regnskabsaflagt ultimo 2024.</p>	<p>Teknik- og Miljøforvaltningen</p> <p>Forvaltningen vurderer, at ca. halvdelen af de tilbageværende 60 ikke-regnskabsaflagte projekter vil kunne lukkes og regnskabsaflægges efter planen, dvs. medio 2024 umiddelbart efter sommerferien.</p> <p>Der resterer herefter ca. 30 ikke-regnskabsaflagte anlægsprojekter, som vil blive fulgt tæt med henblik på forventet regnskabsaflæggelse inden årets udgang. Som et led heri kan det blive nødvendigt at tvangslukke og regnskabsaflægge projekter for herefter at lade dem genopstå med ny ibrugtagingsdato som "færdiggørelses-projekter".</p> <p>Status er blevet behandlet på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 17. juni 2024.</p>

Revisionsbemærkning nr. 8: Brugerstyring og ledelsestilsyn med brugerautorisationer	
Gives til	Forvaltningerne
<p>Observationer og risici:</p> <p>Det er i Københavns Kommune besluttet, at it-systemer med adgangsstyring, som håndterer person- eller værdi-oplysninger, skal integreres med kommunens til enhver tid anvendte brugerstyringsløsning til bestilling af autorisationer.</p> <p>Hvis integration til den gældende brugerstyringsløsning fravælges, skal fravalget dokumenteres og forelægges for ØKF, som efter koordinering med It-kredsen kan meddele dispensation herfra. Det sker ikke konsekvent i dag.</p>	

Kommunen skal føre en ajourført fortegnelse over alle væsentlige informationsaktiver. I Københavns Kommune er fortegnelsen i FISKK og indeholder ca. 1.393 informationsaktiver/systemer, som kan være infrastrukturelementer, systemer m.v.

Det skal aktivt sikres, at informationer er korrekt mærkede i forhold til det fastlagte dataklassifikationssystem med henblik på at leve op til gældende regler. Forvaltningerne oplyser, at der er stor usikkerhed omkring de registrerede oplysninger i FISKK, som systemejerne har til opgave at ajourføre.

Forvaltningerne har opgjort, at 275 systemer ud af 901 potentielle systemer håndteres i kommunens brugerstyringsløsning (IGA). På nuværende tidspunkt er det oplyst, at det for 39 systemer ikke teknisk er muligt at anvende IGA.

Systemer integreret i kommunens IGA-løsning inddeles efter kritikalitet, hvor der for systemer med person- og værdioplysninger skal udføres manuelt tilsyn med, om tildelte autorisationer afspejler medarbejdernes arbejdsmæssige behov, minimum hvert år eller hvert andet år. Forvaltningerne har oplyst, at ledelsestilsyn ikke fuldt ud er udført i overensstemmelse med reglerne, og at udeståender er planlagt gennemført hurtigst muligt.

For ca. 471 systemer med brugere eller som håndterer person- eller værdioplysninger er den valgte brugerstyringsløsning fravalgt eller ikke teknisk mulig. Det betyder som udgangspunkt, at der hver 6. måned manuelt skal foretages tilsyn med, om tildelte autorisationer afspejler medarbejdernes arbejdsmæssige behov. Ifølge forvaltningernes oplysninger foretages de halvårslige tilsyn med tildelte autorisationer kun i mindre grad.

Der ses ikke at være taget stilling til, hvordan de væsentlige strategiske mål og forretningsmæssige gevinster, der sikres i IGA-løsningen, sikres for systemer uden for IGA-løsningen.

Revisionsbemærkning:	Berørt(e) forvaltning(er):
<p>Det henstilles, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ de ledelsestilsyn, som skal sikre, at de ansatte ikke har adgang til personoplysninger, hvor der ikke er et arbejdsbetinget behov, udføres i overensstemmelse med kommunens regler. Det gælder både de systemer, der er integreret i IGA-løsningen, og de systemer, der ligger uden for IGA-løsningen ▶ det aktivt sikres, at systemer er korrekt mærkede i forhold til det fastlagte dataklassifikationssystem i kommunens fortegnelse FISKK ▶ alle kommunens systemer med adgangsstyring og værdi- og personoplysninger, hvis det er teknisk muligt, integreres i kommunens IGA-løsning ▶ der tages stilling til hvordan de væsentlige strategiske mål og forretningsmæssige gevinster, der sikres i IGA-løsningen, sikres for de 587 systemer, som på nuværende tidspunkt ikke er i IGA-løsningen, og de 39 systemer, hvor det ikke teknisk er muligt at blive tilmeldt IGA-løsningen bør være særligt kritiske. 	<p>Forvaltningerne</p>
<p>Det anbefales herudover, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ ledelsestilsynene for systemer integreret i kommunens IGA-løsning opstartes automatisk ▶ kommunens regler (governance) revurderes og beskrives i en fælles administrativ forretningsgang, hvor der fokuseres på at skabe gennemsigtighed i hvordan og hvilke strategiske mål og forretningsmæssige gevinster operationaliseres/sikres for fuldt ud at realisere målet om at reducere ressourceforbruget på området væsentligt og forbedre brugeroplevelsen for autorisationsansvarlige og ledere. 	<p>Økonomiforvaltningen / tværgående</p>
<p>Handleplan august 2024 Teknik- og Miljøforvaltningen</p>	<p>Opfølgning Teknik- og Miljøforvaltningen</p>

<p>På baggrund af Intern Revisions nye revisionsbemærkninger har TMF besluttet en nye handleplan, som ligger i forlængelse af den tidligere handleplan.</p> <p>Forvaltningen har i løbet af de seneste to år haft fokus på ledelsestilsyn med brugerautorisationer. Forvaltningen har udarbejdet et årshjul, hvori ledelsestilsyn med brugerautorisationer både uden for og i IGA-løsningen indgår. Forvaltningen vil fortsat have fokus på at få de relevante fagsystemer migreret over på IGA-løsningen for at sikre en mere smidig ledelsestilsynsproces og bedre brugerstyring.</p> <p>Forvaltningens oprindelige handleplan bestod af tre indsatser, hvoraf to er afsluttet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udførelse af ledelsestilsyn for systemer i IGA-løsningen, som følger forvaltningens årshjul (Q2 2024). <i>Indsats afsluttet april 2024.</i> 2. Udførelse af ledelsestilsyn for fagsystemer uden for IGA-løsningen (Q2 2024). <i>Indsats afsluttet maj 2024.</i> 3. Udarbejdelse af plan for migrering af relevante systemer til IGA-løsningen i samarbejde med Koncern IT (Q3 2024). <i>Igangværende. Forventes afsluttet i september 2024.</i> <p>Foruden pkt. 3 i den oprindelige handleplan har forvaltningen besluttet to aktiviteter i en ny handleplan i forlængelse af de nye revisionsbemærkninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opdatering af forvaltningens it-systemer med personoplysninger i FISKK, så den rette dataklassifikation fremgår (Q4 2024). 2. Implementering af ny proces for manuelle ledelsestilsyn, som læner sig op ad ledelsestilsynsprocessen i IGA og sikrer mere automatisering (Q4 2024). <p>Deadline for samlet handleplan:</p> <p>Det forventes, at samtlige indsatser i handleplanen for håndtering af revisionsbemærkningen er afsluttet i 4. kvartal 2024</p>	<p>Ved næste opfølgning vil TMF følge op på at:</p> <p>Oprindelige handleplan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Planen for migrering af relevante systemer til IGA-løsningen er udarbejdet. Forventet afsluttet 3. Q 2024 <p>Ny handleplan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forvaltningens it-systemer med personoplysninger er korrekt opmærkede i FISKK. 2. Den nye proces for manuelle ledelsestilsyn er implementeret. <p>Begge indsatser forventet afsluttet 4. Q 2024</p>
---	---